

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

27 noiembrie 2007*

În cauza C-435/06,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Korkein hallinto-oikeus (Finlanda), prin Decizia din 13 octombrie 2006, primită de Curte la 17 octombrie 2006, în procedura

C,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas și A. Tizzano, președinți de cameră, domnii R. Schintgen, J. N. Cunha Rodrigues (raportor), doamna R. Silva de Lapuerta, domnii J.-C. Bonichot, T. von Danwitz și A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul R. Grass,

* Limba de procedură: finlandeza.

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna C, de M. Fredman, asianajaja;
- pentru guvernul finlandez, de doamna A. Guimaraes-Purokoski, în calitate de agent;
- pentru guvernul german, de domnul M. Lumma, în calitate de agent;
- pentru guvernul francez, de domnul G. de Bergues și de doamna A.-L. During, în calitate de agenți;
- pentru guvernul olandez, de doamna H. G. Sevenster, în calitate de agent;
- pentru guvernul slovac, de domnul J. Čorba, în calitate de agent;
- pentru guvernul suedez, de domnul A. Kruse, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii M. Wilderspin și P. Aalto, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 20 septembrie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

- ¹ Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2116/2004 al Consiliului din 2 decembrie 2004 (JO L 367, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2201/2003”).
- ² Această cerere a fost formulată în cadrul unei acțiuni introduse de doamna C, mamă a copiilor A și B, împotriva hotărârii judecătorești pronunțate de către Oulun hallinto-oikeus [Tribunalul Administrativ din Oulu (Finlanda)] de confirmare a deciziei poliției finlandeze care a dispus predarea acestor copii autorităților suedeze.

Cadrul juridic

Dreptul comunitar

- 3 Declarația comună nr. 28 privind cooperarea statelor nordice, anexată la Actul privind condițiile de aderare a Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei și adaptările tratatelor care stau la baza Uniunii Europene (JO 1994, C 241, p. 21, și JO 1995, L 1, p. 1), prevede:

„Părțile contractante consemnează că Suedia, Finlanda și Norvegia, ca membre ale Uniunii Europene, intenționează să continue, în conformitate cu legislația comunitară și cu celelalte dispoziții din Tratatul privind Uniunea Europeană, cooperarea nordică între ele, precum și cu alte țări și teritorii.” [traducere neoficială]

- 4 Considerentul (5) al Regulamentului nr. 2201/2003 are următorul cuprins:

„În vederea garantării egalității tuturor copiilor, prezentul regulament reglementează toate hotărârile judecătorești în materia răspunderii părintești, inclusiv măsurile de protecție a copilului, independent de orice legătură cu o procedură matrimonială.” [traducere neoficială]

5 Articolul 1 din acest regulament prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind:

[...]

(b) atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești.

(2) Materiile prevăzute la alineatul (1) litera (b) cuprind în special:

(a) încredințarea și dreptul de vizită;

[...]

(d) plasarea copilului într-o familie substitutivă sau într-un centru de plasament;

[...]” [traducere neoficială]

6 Conform articolului 2 din Regulamentul nr. 2201/2003:

„În sensul prezentului regulament:

1. «instanță judecătorească» înseamnă toate autoritățile din statele membre competente în materiile care intră sub incidența domeniului de aplicare al prezentului regulament în temeiul articolului 1;

[...]

4. «hotărâre judecătorească» înseamnă [...] orice hotărâre judecătorească privind răspunderea părintească pronunțată de o instanță judecătorească a unui stat membru, oricare ar fi denumirea hotărârii, inclusiv termenii «decizie», «sentință» sau «ordonanță»;

[...]

7. «răspundere părintească» înseamnă ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil. Aceasta cuprinde în special încredințarea și dreptul de vizită;

[...]

9. «încredințare» înseamnă drepturile și obligațiile privind îngrijirea persoanei unui copil, în special dreptul de a decide asupra locului său de reședință;

[...]” [traducere neoficială]

- 7 Articolul 8 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.” [traducere neoficială]

- 8 Conform articolului 16 alineatul (1) litera (a) din regulamentul menționat:

„O instanță se consideră sesizată:

- (a) la data depunerii la instanță a actului de sesizare a instanței sau a unui act echivalent, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie notificat sau comunicat pârâtului.” [traducere neoficială]

9 Articolul 59 din Regulamentul nr. 2201/2003 are următorul conținut:

„(1) Fără a aduce atingere articolelor 60, 63, 64 și alineatului (2) din prezentul articol, prezentul regulament înlocuiește, pentru statele membre, convențiile existente la data intrării în vigoare a prezentului regulament care au fost încheiate între două sau mai multe state membre și care se referă la materiile reglementate de prezentul regulament.

(2) (a) Finlanda și Suedia au posibilitatea de a declara Convenția din 6 februarie 1931 între Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia conținând dispoziții de drept internațional privat privind căsătoria, adopția și încredințarea copiilor, precum și protocolul său final ca aplicabile în tot sau în parte, în relațiile lor reciproce, în locul normelor din prezentul regulament. Aceste declarații se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ca anexă la prezentul regulament. Statele membre menționate pot renunța la acestea, în tot sau în parte, în orice moment.

[...]” [traducere neoficială]

10 Potrivit articolului 64 din acest regulament:

„(1) Dispozițiile prezentului regulament se aplică numai acțiunilor judiciare intenționate, actelor autentice primite și acordurilor dintre părți încheiate după data punerii sale în aplicare în conformitate cu prevederile articolului 72.

(2) Hotărârile judecătorești pronunțate după data punerii în aplicare a prezentului regulament ca urmare a unor acțiuni intentate înaintea acestei date, dar după data intrării în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 [al Consiliului din 29 mai 2000 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia responsabilității parentale față de copiii comuni (JO L 160, p. 19)], sunt recunoscute și executate în conformitate cu dispozițiile capitolului III din prezentul regulament în cazul în care normele de competență aplicate sunt conforme cu cele prevăzute fie de capitolul II din prezentul regulament sau din Regulamentul [...] nr. 1347/2000, fie de o convenție care era în vigoare între statul membru de origine și statul membru solicitat atunci când s-a intentat acțiunea.

[...]” [traducere neoficială]

- 11 Conform articolului 72, Regulamentul nr. 2201/2003 a intrat în vigoare la 1 august 2004 și s-a aplicat de la 1 martie 2005, cu excepția articolelor 67, 68, 69 și 70, care s-au aplicat de la 1 august 2004.

Sistemele juridice naționale

- 12 Legea suedeză privind anumite dispoziții speciale referitoare la protecția minorilor (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, SFS 1990, nr. 52) stabilește măsuri privind protecția copiilor, precum luarea în îngrijire și plasarea împotriva voinței părinților. În cazul în care sănătatea sau dezvoltarea unui copil este pusă în pericol, comitetul special de acțiune socială al municipalității poate solicita länsrätt (Tribunalul Administrativ Regional) să adopte măsurile corespunzătoare. În caz de urgență, acest comitet poate să dispună el însuși inițial luarea acestor măsuri, cu condiția confirmării acestora de către länsrätt.

- 13 În temeiul articolului 1 alineatul (1) din Legea finlandeză privind predarea unei persoane autorităților islandeze, norvegiene, suedeze sau daneze în vederea executării unei hotărâri judecătorești de luare în îngrijire sau de tratament [laki huoltoon tai hoitoon koskevan päätöksen täytäntöönpanoa varten tapahtuvasta luovuttamisesta Islantiin, Norjaan, Ruotsiin tai Tanskaan (761/1970), denumită în continuare „Legea 761/1970”], orice persoană care este supusă unei măsuri de luare în îngrijire sau de tratament dispuse printr-o hotărâre a autorităților islandeze, norvegiene, suedeze sau daneze poate, în urma unei cereri formulate în vederea executării unei astfel de hotărâri, să fie predată de către Republica Finlanda statului respectiv.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 14 La 23 februarie 2005, comitetul de acțiune socială al orașului L (Suedia) a decis luarea în îngrijire imediată a copiilor A și B, care locuiau în acest oraș, în vederea plasării acestora într-o familie substitutivă. A, născut în 2001, și B, născut în 1999, au ambii cetățenie finlandeză, iar A are și cetățenie suedeză.
- 15 La 1 martie 2005, doamna C, împreună cu copiii A și B, s-a stabilit în Finlanda. Mutarea sa pe teritoriul acestui stat membru a fost declarată la 2 martie 2005. Autoritățile finlandeze au înregistrat noua reședință la 10 martie 2005, cu efect din 1 martie 2005.
- 16 Decizia comitetului de acțiune socială al orașului L a fost confirmată la 3 martie 2005 de către länsrätten i K län [Tribunalul Administrativ Regional din K (Suedia)], care fusese sesizat în acest sens la 25 februarie 2005. Dreptul suedez prevede această procedură de aprobare judiciară în toate cazurile în care luarea în îngrijire a unui copil se realizează fără acordul părinților.

- 17 Admițând că acțiunea era de competența instanțelor suedeze, Kammarrätten i M [Curtea Administrativă de Apel din M (Suedia)] a respins acțiunea introdusă de doamna C împotriva hotărârii pronunțate de către länsrätten i K län.
- 18 Competența instanțelor suedeze a fost confirmată la 20 iunie 2006 de către Regeringsrätten [Curtea Administrativă Supremă (Suedia)].
- 19 În aceeași zi în care länsrätten i K län a pronunțat hotărârea, poliția suedeză solicitase poliției finlandeze din orașul H, unde cei doi copii erau găzduiți de bunica lor, să îi acorde asistență în vederea executării acestei hotărâri. Această cerere fusese formulată în temeiul Legii 761/1970.
- 20 Prin Decizia din 8 martie 2005, poliția finlandeză a ordonat predarea copiilor A și B autorităților suedeze. Doamna C a formulat o acțiune împotriva acestei decizii la Oulun hallinto-oikeus, care a respins acțiunea.
- 21 Doamna C a formulat apel la Korkein hallinto-oikeus (Curtea Administrativă Supremă), care a considerat că pentru soluționarea litigiului principal era necesară interpretarea domeniului de aplicare al Regulamentului nr. 2201/2003.
- 22 Arătând că, în Finlanda, hotărârea privind luarea în îngrijire și plasarea unui copil intră în sfera dreptului public, Korkein hallinto-oikeus se întreabă dacă o astfel de hotărâre trebuie inclusă în noțiunea „materii civile” utilizată în acest regulament. În plus, dat fiind că, în Finlanda, protecția copiilor nu necesită numai adoptarea unei unice hotărâri judecătorești, ci a unei serii de hotărâri, această instanță ridică de asemenea problema dacă regulamentul menționat privește atât luarea în îngrijire, cât și plasarea copiilor sau numai hotărârea de plasare.

În aceste condiții, Korkein hallinto-oikeus a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) a) Regulamentul [...] nr. 2201/2003 [...] este aplicabil în ceea ce privește executarea, în toate elementele sale, a unei hotărâri judecătorești precum cea din speță, care dispune luarea în îngrijire imediată și plasarea unui copil în afara familiei de origine, într-o familie substitutivă, atunci când această hotărâre are forma unei hotărâri unice adoptate conform normelor de drept public privind protecția copilului?
- b) În caz contrar, Regulamentul [nr. 2201/2003] se aplică, având în vedere articolul 1 alineatul (2) litera (d), numai părții din hotărâre care privește plasarea în afara familiei de origine, într-o familie substitutivă?
- c) În această ultimă ipoteză, Regulamentul [nr. 2201/2003] se aplică hotărârii de plasare incluse în hotărârea de luare în îngrijire chiar dacă aceasta din urmă, de care depinde hotărârea privind plasarea, este supusă unei reglementări în domeniul recunoașterii reciproce și executării hotărârilor și deciziilor administrative pe care statele membre vizate au armonizat-o în cadrul unei cooperări?
- 2) Ținând cont de faptul că Regulamentul [nr. 2201/2003] nu menționează această reglementare armonizată – la inițiativa Consiliului Țărilor Nordice – în domeniul recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești de plasare supuse normelor de drept public și că acesta nu ia în considerare decât convenția corespunzătoare adoptată în materie civilă, rămâne totuși posibil ca, în caz de răspuns afirmativ la prima întrebare litera a), să se aplice reglementarea armonizată în cauză în ceea ce privește luarea în îngrijire a unui copil, din moment ce această reglementare se întemeiază pe recunoașterea și executarea imediată a deciziilor administrative sub forma unei cooperări între autoritățile administrative?

- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare litera a) și al unui răspuns negativ la a doua întrebare și având în vedere articolul 72 și articolul 64 alineatul (2) din Regulamentul [nr. 2201/2003], precum și reglementarea armonizată a țărilor nordice în ceea ce privește hotărârile judecătorești de luare în îngrijire supuse normelor de drept public, Regulamentul [nr. 2201/2003] menționat este aplicabil *rationae temporis* într-o cauză în care autoritățile suedeze au luat o decizie privind luarea în îngrijire imediată și totodată plasarea într-o familie substitutivă la 23 februarie 2005, iar la 25 februarie 2005 au înaintat spre confirmare decizia de luare în îngrijire imediată la länsrätt, care a aprobat-o la 3 martie 2005?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare litera a)

24 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că, pe de o parte, se aplică unei hotărâri judecătorești unice care dispune luarea în îngrijire imediată și plasarea copilului în afara familiei de origine, într-o familie substitutivă, și că, pe de altă parte, această hotărâre intră în sfera noțiunii „materii civile” în sensul acestei dispoziții atunci când a fost adoptată conform normelor de drept public privind protecția copilului.

25 În ceea ce privește hotărârea judecătorească de luare în îngrijire a unui copil, trebuie să se determine dacă aceasta privește răspunderea părintească și dacă, prin urmare, aceasta intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2201/2003.

26 În această privință, trebuie subliniat că, potrivit articolului 1 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 2201/2003, acesta se aplică, oricare ar fi natura instanței, materiilor civile privind atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești. În plus, în conformitate cu articolul 2 punctul 1 din acest regulament, „instanță judecătorească” înseamnă toate autoritățile din statele membre competente în materiile care intră sub incidența domeniului de aplicare al regulamentului menționat.

27 Conform articolului 2 punctul 7 din același regulament, „răspundere părintească” înseamnă ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil, în special încredințarea și dreptul de vizită.

28 Luarea în îngrijire a unui copil nu este menționată în mod expres printre materiile care, conform articolului 1 alineatul (2) din regulamentul menționat, privesc răspunderea părintească.

29 Totuși, această situație nu poate să excludă din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2201/2003 o hotărâre de luare în îngrijire a unui copil.

30 Într-adevăr, utilizarea sintagmei „în special” la articolul 1 alineatul (2) din acest regulament presupune că enumerarea din această dispoziție are un caracter orientativ.

- 31 În plus, din considerentul (5) al Regulamentului nr. 2201/2003 rezultă că, în vederea garantării egalității tuturor copiilor, acest regulament reglementează toate hotărârile judecătorești în materia răspunderii părintești, inclusiv măsurile de protecție a copilului.
- 32 Or, o hotărâre de luare în îngrijire a unui copil, precum cea din acțiunea principală, este inclusă, prin natura sa, în cadrul unei acțiuni publice al cărei scop este de a răspunde unor nevoi de protecție și de asistență ale minorilor.
- 33 Pe de altă parte, din dosarul înaintat Curții rezultă că, în Finlanda, luarea în îngrijire a unui copil are ca efect acordarea competenței de a stabili locul de reședință al acestuia comitetelor de acțiune socială din acest stat membru. Această măsură este susceptibilă să afecteze exercitarea dreptului de încredințare, care, conform articolului 2 punctul 9 din Regulamentul nr. 2201/2003, include în mod specific dreptul de a decide asupra locului său de reședință. Prin urmare, această competență este legată de răspunderea părintească, din moment ce, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (a) din acest regulament, încredințarea constituie una dintre materiile legate de această răspundere.
- 34 În ceea ce privește plasarea, trebuie subliniat că, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul nr. 2201/2003, plasarea unui copil într-o familie substitutivă sau într-un centru de plasament face parte dintre materiile legate de răspunderea părintească.
- 35 Astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 28 din concluziile prezentate, luarea în îngrijire și plasarea sunt acte strâns legate, în sensul că, pe de o parte, luarea în îngrijire nu poate fi dispusă în mod distinct decât ca măsură provizorie, iar pe de altă parte, plasarea unui copil împotriva voinței părinților nu este posibilă decât după luarea în îngrijire a acestui copil de către autoritățile competente.

- 36 În aceste condiții, excluderea hotărârii judecătorești de luare în îngrijire a unui copil din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2201/2003 ar fi de natură să compromită eficacitatea acestui regulament în statele membre unde protecția copiilor, inclusiv plasarea acestora, necesită adoptarea mai multor hotărâri. În plus, dat fiind că în alte state membre această protecție este asigurată printr-o singură hotărâre, egalitatea de tratament a copiilor vizați ar risca de asemenea să fie pusă în discuție.
- 37 În ceea ce privește Regulamentul nr. 2201/2003, trebuie să se determine dacă acesta este aplicabil hotărârilor de luare în îngrijire și de plasare a unui copil care intră în sfera dreptului public.
- 38 Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 prevede principiul potrivit căruia domeniul de aplicare al acestui regulament este limitat la „materile civile”, fără a defini conținutul și limitele acestei noțiuni.
- 39 Este important să se amintească faptul că, în cadrul Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32), astfel cum a fost modificată prin Convenția din 9 octombrie 1978 privind aderarea Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (JO L 304, p. 1, și – text modificat – p. 77), prin Convenția din 25 octombrie 1982 privind aderarea Republicii Elene (JO L 388, p. 1), prin Convenția din 26 mai 1989 privind aderarea Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze (JO L 285, p. 1) și prin Convenția din 29 noiembrie 1996 privind aderarea Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului

Suediei (JO 1997, C 15, p. 1, denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), Curtea a fost chemată să se pronunțe asupra noțiunii „materie civilă și comercială”, menționată la articolul 1 primul paragraf prima teză din această convenție.

40 Curtea a hotărât în repetate rânduri că, pentru a asigura, în măsura posibilului, egalitatea și uniformitatea drepturilor și obligațiilor care decurg din Convenția de la Bruxelles pentru statele contractante și pentru persoanele interesate, termenii respectivei dispoziții nu trebuie interpretați ca reprezentând o simplă trimitere la dreptul intern al unuia sau al altuia dintre aceste state. Noțiunea de materie civilă și comercială trebuie considerată ca fiind o noțiune autonomă, ce trebuie interpretată prin referire, pe de o parte, la obiectivele și la sistemul Convenției de la Bruxelles și, pe de altă parte, la principiile generale care reies din ansamblul sistemelor juridice naționale (a se vedea Hotărârea din 15 februarie 2007, Lechouritou și alții, C-292/05, Rep., p. I-1519, punctul 29 și jurisprudența citată).

41 Admițând, astfel cum procedează reclamanta din acțiunea principală, celelalte state membre care au formulat observații și Comisia Comunităților Europene, că noțiunea „materii civile” în sensul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie de asemenea să facă obiectul unei interpretări autonome în dreptul comunitar, guvernul suedez arată că o hotărâre de luare în îngrijire și de plasare a unui copil, care presupune exercitarea puterii publice, nu intră în domeniul de aplicare al acestui regulament.

42 În susținerea tezei sale, acest guvern invocă jurisprudența Curții potrivit căreia, deși anumite litigii dintre o autoritate publică și o persoană de drept privat pot intra în domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles, situația este diferită atunci când autoritatea publică acționează în exercitarea puterii publice (Hotărârea din 1 octombrie 2002, Henkel, C-167/00, Rec., p. I-8111, punctele 26 și 30, precum și Hotărârea din 15 mai 2003, Préservatrice foncière TIARD, C-266/01, Rec., p. I-4867, punctul 22).

43 Conform guvernului suedez, ar fi dificil să se imagineze o hotărâre care să fie legată în mod mai evident de exercitarea puterii publice decât o hotărâre prin care se dispune luarea în îngrijire a unui copil, care ar putea chiar, în anumite condiții, să îl lipsească pe acesta din urmă de libertatea sa.

44 Această interpretare a articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 nu poate fi admisă.

45 Într-adevăr, dat fiind că interpretarea noțiunii de materii civile trebuie făcută prin raportare la obiectivele Regulamentului nr. 2201/2003, dacă hotărârile de luare în îngrijire și de plasare a unui copil, care în anumite state membre intră în sfera dreptului public, ar trebui să fie excluse din domeniul de aplicare al acestui regulament numai pentru acest motiv, obiectivul însuși al recunoașterii reciproce și executării hotărârilor judecătorești în materie de răspundere părintească ar fi în mod evident compromis. În acest context, trebuie subliniat că din dispozițiile articolului 1 alineatul (1) și ale articolului 2 punctul 1 din Regulamentul nr. 2201/2003 rezultă că nici organizarea jurisdicțională a statelor membre, nici atribuirea competenței autorităților administrative nu ar avea nicio influență asupra domeniului de aplicare al acestui regulament și asupra interpretării noțiunii de materii civile.

46 Prin urmare, noțiunea „materii civile” trebuie să facă obiectul unei interpretări autonome.

47 Numai o aplicare uniformă în statele membre a Regulamentului nr. 2201/2003, care ar necesita ca domeniul de aplicare al acestuia din urmă să fie definit de dreptul comunitar, și nu de sistemele de drept naționale, este în măsură să asigure realizarea obiectivelor urmărite prin acest regulament, printre care se numără egalitatea de tratament a tuturor copiilor vizați.

- 48 Conform considerentului (5) al Regulamentului nr. 2201/2003, acest obiectiv nu este garantat decât dacă toate hotărârile în materie de răspundere părintească ar intra în domeniul de aplicare al acestui regulament.
- 49 Răspunderea părintească a făcut obiectul unei definiții cuprinzătoare la articolul 2 punctul 7 din regulamentul menționat, în sensul că aceasta include ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil.
- 50 Astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 44 din concluziile prezentate, nu are incidență în această privință faptul că răspunderea părintească este afectată printr-o măsură de protecție statală sau printr-o hotărâre judecătorească luată la inițiativa unui titular sau a titularilor dreptului de încredințare.
- 51 Prin urmare, noțiunea „materii civile” trebuie interpretată în sensul că aceasta poate cuprinde chiar măsuri care, din punctul de vedere al dreptului unui stat membru, țin de dreptul public.
- 52 Pe de altă parte, această interpretare este întărită de considerentul (10) al Regulamentului nr. 2201/2003, conform căruia acest regulament nu se aplică „măsurilor de drept public cu caracter general în materie de educație și de sănătate”. Această excludere confirmă faptul că legiuitorul comunitar nu a înțeles să excludă din domeniul de aplicare al regulamentului menționat ansamblul măsurilor care țin de dreptul public.

53 În lumina considerațiilor de mai sus, trebuie să se răspundă la prima întrebare litera a) că articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că este inclusă în noțiunea „materii civile”, în înțelesul acestei dispoziții, o hotărâre judecătorească unică prin care se dispune luarea în îngrijire imediată și plasarea unui copil în afara familiei de origine, într-o familie substitutivă, atunci când această hotărâre a fost pronunțată în conformitate cu normele de drept public privind protecția copilului.

Cu privire la prima întrebare literele b) și c)

54 Aceste întrebări au fost adresate de instanța de trimitere numai în ipoteza în care, în răspunsul la prima întrebare litera a), Curtea ar fi interpretat noțiunea „materii civile”, în înțelesul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, în sensul că aceasta nu cuprinde o hotărâre judecătorească unică prin care se dispune luarea în îngrijire imediată și plasarea unui copil în afara familiei de origine, într-o familie substitutivă, atunci când această hotărâre a fost adoptată conform normelor de drept public privind protecția copilului.

55 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare litera a), nu este necesar să se răspundă la prima întrebare literele b) și c).

Cu privire la a doua întrebare

56 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că o

reglementare națională armonizată privind recunoașterea și executarea deciziilor administrative de luare în îngrijire și de plasare de persoane, adoptată în cadrul cooperării între statele nordice, poate fi aplicată unei hotărâri de luare în îngrijire a unui copil care intră în domeniul de aplicare al regulamentului menționat, în cazul în care acesta din urmă nu ar prevedea acest lucru.

- 57 În această privință, trebuie reamintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, instanța națională care trebuie să aplice, în cadrul competenței sale, normele de drept comunitar are obligația de a asigura efectul deplin al acestor norme, prin neaplicarea, dacă este necesar, din oficiu, a oricărei dispoziții contrare a legislației naționale (a se vedea în special Hotărârea din 9 martie 1978, Simmenthal, 106/77, Rec., p. 629, punctele 21-24, Hotărârea din 19 iunie 1990, Factortame și alții, C-213/89, Rec., p. I-2433, punctele 19-21, și Hotărârea din 18 iulie 2007, Lucchini, C-119/05, Rep., p. I-6199, punctul 61).
- 58 Conform articolului 59 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, acesta din urmă înlocuiește, pentru statele membre, convențiile care au fost încheiate între aceste state și care privesc materiile pe care le reglementează regulamentul.
- 59 Conform articolului 59 alineatul (2) litera (a) al regulamentului menționat, „Finlanda și Suedia au posibilitatea de a declara Convenția din 6 februarie 1931 între Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia conținând dispoziții de drept internațional privat privind căsătoria, adopția și încredințarea copiilor, precum și protocolul său final ca aplicabile în tot sau în parte, în relațiile lor reciproce, în locul normelor din prezentul regulament”.
- 60 Aceasta este singura dispoziție care derogă de la norma enunțată la punctul 58 din prezenta hotărâre. Aceasta este, în sine, de strictă interpretare.

- 61 Cooperarea între statele nordice în domeniul recunoașterii și executării deciziilor administrative de luare în îngrijire și de plasare de persoane nu figurează printre excepțiile enumerate în mod limitativ în Regulamentul nr. 2201/2003.
- 62 O reglementare națională armonizată, precum Legea 761/1970, nu poate fi, așadar, aplicată unei hotărâri privind luarea în îngrijire și plasarea unui copil care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 2201/2003.
- 63 Această concluzie nu este infirmată prin Declarația comună nr. 28 privind cooperarea statelor nordice.
- 64 Într-adevăr, conform declarației menționate, statele membre ale Uniunii care au aderat la cooperarea statelor nordice s-au angajat să continue această cooperare cu respectarea dreptului comunitar.
- 65 Prin urmare, această cooperare trebuie să respecte principiile ordinii juridice comunitare.
- 66 În consecință, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională armonizată privind recunoașterea și executarea deciziilor administrative de luare în îngrijire și de plasare de persoane, adoptată în cadrul cooperării statelor nordice, nu poate fi aplicată unei hotărâri de luare în îngrijire a unui copil care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament.

Cu privire la a treia întrebare

- 67 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că este aplicabil *ratione temporis* într-un litigiu precum cel din acțiunea principală.
- 68 Din articolul 64 alineatul (1) și din articolul 72 din Regulamentul nr. 2201/2003 rezultă că acesta se aplică numai acțiunilor judiciare intentate, actelor autentice primite și acordurilor dintre părți încheiate după 1 mai 2005.
- 69 În plus, articolul 64 alineatul (2) din acest regulament prevede că „[h]otărârile judecătorești pronunțate după data punerii în aplicare a prezentului regulament ca urmare a unor acțiuni intentate înaintea acestei date, dar după data intrării în vigoare a Regulamentului [...] nr. 1347/2000, sunt recunoscute și executate în conformitate cu dispozițiile capitolului III din prezentul regulament în cazul în care normele de competență aplicate sunt conforme cu cele prevăzute fie de capitolul II din prezentul regulament sau din Regulamentul [...] nr. 1347/2000, fie de o convenție care era în vigoare între statul membru de origine și statul membru solicitat atunci când s-a intentat acțiunea”.
- 70 Într-un litigiu precum cel din acțiunea principală, Regulamentul nr. 2201/2003 nu este aplicabil decât dacă sunt îndeplinite cele trei condiții cumulative enunțate la punctul precedent din prezenta hotărâre.
- 71 În ceea ce privește prima dintre aceste condiții, este necesar să se constate că, potrivit instanței de trimitere, care este singura competentă să aprecieze situația de fapt din acțiunea principală, hotărârea judecătorească a cărei executare este în cauză este cea pronunțată de länsrätten i K län la 3 martie 2005. Aceasta a fost, așadar, pronunțată ulterior datei de punere în aplicare a Regulamentului nr. 2201/2003.

- 72 În ceea ce privește a doua condiție menționată, din decizia de trimitere reiese că procedura de luare în îngrijire a copiilor A și B a fost inițiată „în toamna anului 2004”, adică înainte de punerea în aplicare a Regulamentului nr. 2201/2003, însă după intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 1347/2000, care s-a produs, conform articolului 46 din acest regulament, la 1 martie 2001. Instanța de trimitere este competentă să verifice dacă aceasta este situația în mod efectiv.
- 73 În ceea ce privește a treia condiție menționată la punctul 69 din prezenta hotărâre, trebuie să se formuleze următoarele considerații.
- 74 Conform articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești cu privire la un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.
- 75 Prin Hotărârea din 20 iunie 2006, Regeringsrätten a confirmat, în temeiul dreptului național, competența instanțelor suedeze de judecare a cauzei. Această instanță a considerat că, la data la care comitetul de acțiune socială a inițiat o anchetă privind situația familială a copiilor A și B, aceștia locuiau în Suedia, în raza teritorială a länsrätten i K län.
- 76 Prin urmare, normele de competență aplicate în temeiul dreptului național sunt conforme cu cele prevăzute de Regulamentul nr. 2201/2003, în sensul articolului 64 alineatul (2) din acest regulament. În consecință, a treia condiție necesară este îndeplinită.

77 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că, sub rezerva aprecierilor asupra situației de fapt, care sunt numai de competența instanței de trimitere, Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că este aplicabil *ratione temporis* într-un litigiu precum cel din acțiunea principală.

Cu privire la cheltuielile de judecată

78 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) **Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2116/2004 al Consiliului din 2 decembrie 2004, trebuie interpretat în sensul că este inclusă în noțiunea „materii civile”, în înțelesul acestei dispoziții, o hotărâre judecătorească unică prin care se dispune luarea în îngrijire imediată și plasarea unui copil în afara familiei de origine, într-o familie substitutivă, atunci când această hotărâre a fost pronunțată în conformitate cu normele de drept public privind protecția copilului.**

- 2) **Regulamentul nr. 2201/2003, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2116/2004, trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională armonizată privind recunoașterea și executarea deciziilor administrative de luare în îngrijire și de plasare de persoane, adoptată în cadrul cooperării statelor nordice, nu poate fi aplicată unei hotărâri privind luarea în îngrijire a unui copil care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament.**

- 3) **Sub rezerva aprecierilor asupra situației de fapt, care sunt numai de competența instanței de trimitere, Regulamentul nr. 2201/2003, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2116/2004, trebuie interpretat în sensul că este aplicabil *ratione temporis* într-un litigiu precum cel din acțiunea principală.**

Semnături